

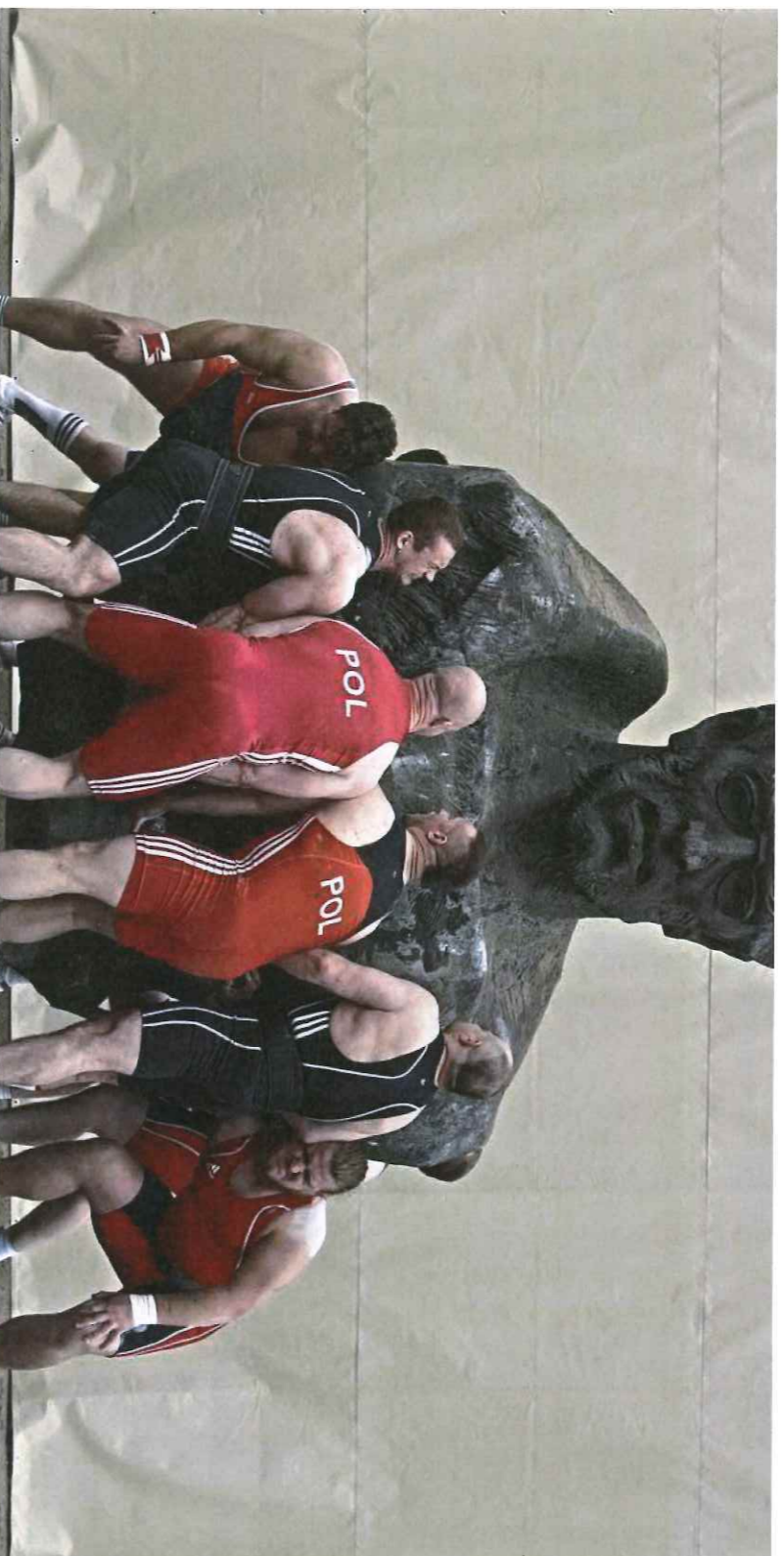
[Prenumerera](#)[Logga in](#)

Recension

A Grin Without a Cat Borås internationella skulpturbiennial 2018

Surrealism präglar spännande skulpturbiennial

Ett litet kors av kvistar, basketringar på en husvägg och tyngdlyftare som flyttar statyer. Med lätt absurdistiskt anslag utmanas föreställningen om vad skulptur är. Årets biennial i Borås är smart tänkt, fast ibland får Håkan Nilsson svårt att hänga med.

Christian Jankowski, "Heavyweight history", videostillbild, 2013. Foto: Borås Konstmuseum

Av Håkan Nilsson

🕒 Sön, 12:00

Läs mer om Höstens konstatställningar 2018

A Grin Without a Cat Borås internationella skulpturbiennial 2018

Genre: Skulptur

Var: Borås

TOM 23 september

Med utställningstiteln "A Grin Without a Cat", hämtat från Lewis Carrols berättelse om Alice i underlandet slår Borås internationella skulpturbiennial an ett lätt absurdistiskt tonläge. Det ligger i tiden. Moderna Museet i Stockholm har under våren visat både egyptisk surrealism och presenterat Nathalie Djurberg och Hans Bergs märkliga värld. De senare ingår dessutom i utställningen i Borås.

Recension

En recension är en kritikers bedömning av ett konstnärligt verk.

För skulpturbiennalen betyder detta ett välkommet ifrågasättande av själva utställningsformen, och många verk utmanar föreställningen om vad skulptur är och kan vara. Det är en spännande men inte är helt oproblematisk vändning. Ibland är det svårt att hänga med.

Johan Thurfjell, "Memorial", 2018. Foto: David Eng

Curatorn Power Ekroth har följt två olika linjer som verkningfullt sätter fokus på den offentliga konsten i allmänhet och skulpturkonsten i synnerhet. I den ena linjen finns konstnärer som arbetar med små medel för att destablisera skulpturens funktion som markör av Viktig Händelse och/eller Viktig Person. Det gäller i synnerhet Johan Thurfjells bronsskulptur föreställande ett kors sammanfogat av två kvistar, symboliskt placerat bredvid Carolikyrka, liksom Sofia Hultens seriekopplade basketkorgar vilka monterats undanskymt på en brandvägg. Bägge dessa konstnärer fungerar fint i det absurdistiska anslaget och avslöjar också att den surrealist som präglar biennalen är av det mer intellektuella slaget.

Ibland blir verken så subtila att resultatet blir stumt. Simon Mullans kacklade monolit beskrivs som ett "kraftfullt ställningstagande för det ordinära", men säger mig ingenting. Närliggande Katarina Löfströms verk är också svåräst, men lyckas ändå formulera frågor om vad det är att manifesteras sig. Konstnären har skrivit sitt eget namn på den sorts textskylt vi ser utanför stora biografier och teatrar, och sedan låtit alla konsonanter "försvinna".

SVENSKA DAGBLADET

Sök

Børre Saethre/Reinius & Backström, "Tempo Modules", 1960-2018. Foto: Børre Saethre

I den andra linjen finns konstnärer som problematiserar vad konst gör i det offentliga rummet. Flera gräver i vår närhistoria. Børre Saethre utgår från betongelement vilka prydde fasaderna på Tempo-varuhuset under 60-talet. Liknande historiskt perspektiv finns i Christian Jankowskis film "Heavyweight history" där polska tyngdlyftare försöker bära historiska monument. Filmen är också ett utmärkt exempel på hur ett främmande media kan anknyta till skulpturtemat genom sitt innehåll.

Biennalen utspelar sig denna gång både ute i Borås och på konstmuseet där man exempelvis kan se Jankowskis film. De verk som befinner sig utanför konstrummet kommer på ett självtklart vis i dialog med vad offentlig konst är. Det kan till och med sägas om Jonah Freeman och Justin Lowes flmtrilogi "The San San Triology". Inte för att det går att utläsa något tydligt narrativ ur dessa infallsrika (och sevärd) filmer, utan för att de presenteras i en nedlagd butik, enligt den "pop-up" logik som präglar många av dagens stadskärnor. Den allmänna platsen kan, liksom allt annat idag, vara högst temporär och styras av öppet-tider.

Hassan Khan & Andeel, "Groteskomashion", 2018. Foto: David Eng

I en mer klassisk tradition står Hassan Khan, som i samarbete med den egyptiske skämttecknaren Andeel har gjort en parafra på politisk propaganda. Den stora skylten vid väggkanten påminner om kommande valtider och visar samtidigt på olika bildkonventioner.

Det är svårare att se hur de verk som befinner sig på museet förhåller sig till skulpturbiennalen. Latifa Echakhch's "La Dépossession", en halvt nedmonterad teaterduk, målad som en himmel är ett av de mest tydliga och poetiska undantagen. Många andra verk fungerar

SVENSKA DAGBLADET

”A Grin Without a Cat” tenderar därmed att dras isär. När jag går runt på museet känns det snarare som en ”vanlig” biennial där konsten sprids ut över tillgängliga platser, än som en manifestation som kretsar kring skulptur. Utställningen är som bäst när den utmanar utan att överge denna inriktning.

[Bli först att kommentera](#)

Latifa Echakhch, "La dépossession", 2014. Foto: David Eng

Håkan Nilsson

0 kommentarer

[LOGGA IN OCH KOMMENTERA](#)

Borås skulpturbienial visar spel, fiktion och verklighet

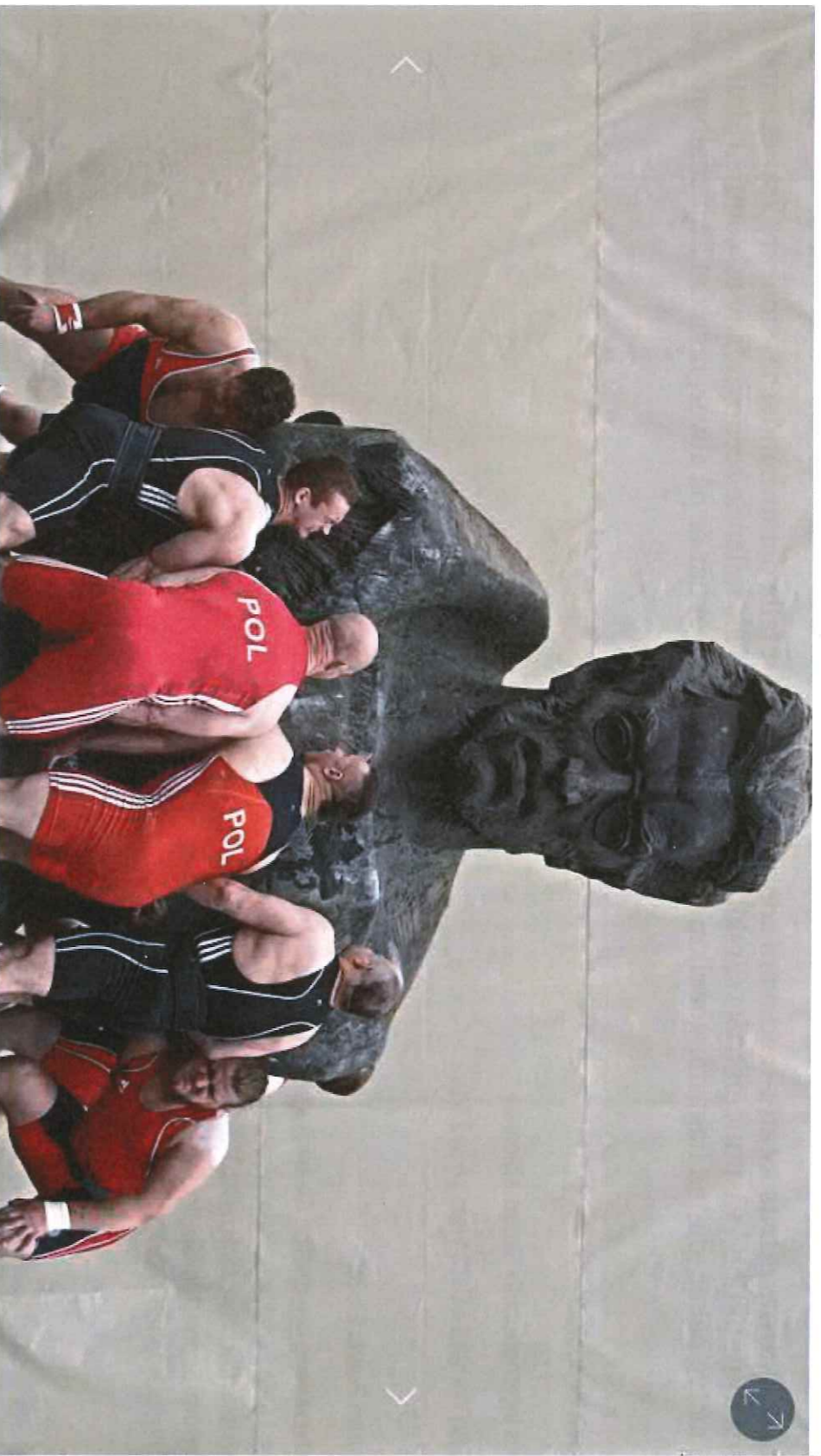

Bild 1 av 3 | den tyske konstnären Christian Jankowski's videoverk "Heavy weight history" får man se det polska landslaget i tyngdlyftning ta i som bara den.
Foto: Christian Jankowski

PUBLICERAD 2018-06-23

För sjätte gången arrangeras en internationell skulpturbienial i Borås. Konstnärerna arbetar hårt i gränslandet mellan fiktion och verklighet - men DN:s Frida Sandström saknar det verkliga allvaret.

Visste du att himlens färgton kallas för "Cosmic Latte #FFF8E7"? Atmosfärens kulör har en bärande roll måleriets historia, och i installationen "Between here and there" har Chiara Bugatti spritt infärgat gipspulver över golvet på Borås Konstmuseum. Bugatti är en av de 17 konstnärer i årets internationella skulpturbienial i Borås. Under titeln "A grin without a cat" gestaltas samhället med samma självironi som i Lewis Carrols 1800-talssaga om Alice i underlandet.

I centrum för Bugattis installation står en temperaturgivare, som likt ett kylskåp blir kallare allteftersom omgivningen blir sommarvarmare – och himlen brunare. Närvaron av det stundande valet i Sverige är uppenbar i Borås, vilket bäst gestaltas i Hassan Kahns samarbete med den egyptiske satirtecknaren Andeel. På en stor reklamtavla intill centralstationen smälter Egyptens expresident Hosni Mubaraks och USA:s nuvarande Donald Trumps leenden samman i illustrationen "Groteskomashion". Ansiktet omgärdas av människor som bär runt på byster av sig själva, vilket genast ger associationer till selfie-kulturen. Samtidigt påminner bilden om det bristande förtroendet för demokratiska system som i dag återfinns internationellt. Vad spelar det för roll att rösta? Hur vet man egentligen att ett nyhetsinslag är sant?

Ur sådana tvivel växer en surrealistisk relation till verkligheten.

De senaste femtio åren har begreppet "skulptur" utvidgats till att inkludera även performance, ljud- och videoverk. Samtidigt har den offentliga konsten hamnat i fokus, med frågor om vad det offentliga egentligen är – vilket märks i dagens skulpturbienialer, som snarare behandlar det demokratiska rummets försvinnande än skulpturens medium.

I Borås slingrar sig Sofia Hulténs hoppsydda rad av basketkorgar tyst utför en husvägg i stadskärnan, medan en biograf visar den tyske konstnären Christian Jankowski's videoverk "Heavy weight history". Där följer vi det polska landslaget i tyngdlyftning i ett inslag som påminner om sport-tv. Tillsammans lyfter de landets mest betydande

offentliga skulpturer upp i luften, för att sedan ställa ner dem igen. Spänningen påminner om den vid en fotbollsmatch.

Om syftet med "A grin without a cat" är att understryka dagens sammanblandning mellan spel, fiktion och verklighet, så är den på rätt spår. Frågan är dock vilket ansvar som följer med den konst som ifrågasätter sin egen angelägenhet i en tid då mänskliga fri- och rättigheter inskränks. Ironi och humor är inga ovanliga medel i dikturer, men att samma metoder nu används i västliga demokratier understryker att vår del av världen har förändrats.

Och när skämtet dras av ett i-land, vars kontroll är på väg att falla det ur händerna, smakar skratet annorlunda. Satirens dysfunktion i väst understryks särskilt av Latifa Echakhch's fallande scenografi av en sommarhimmel. Bakom högen av tyg pekar tomma flaggstänger riktninglös och naken. Det här är på allvar, men det är just allvaret som saknas.

Konstrecension

Borås Internationella Skulpturbiennial

"A Grin Without a Cat", visas tom 23/9.

Curator: Power Ekroth.

Medverkande konsträrer: Chiara Bugatti, Nathalie Djurberg & Hans Berg, Latifa Echakhch, Jonah Freeman & Justin Lowe, Sofia Hultén, Iman Issa, Christian Jankowski, Hassan Khan & Andeel, Katarina Löfström, Simon, Mullan, Brothers Quay, Jan Svankmajer, Børre Saethre och Johan Thurffjell.

Till toppen

Frida Sandström

Ledarkrönika: Det religiösa återkomst

BORÅS | Artikeln publicerades Fredag 14.02

Kommentera

Det lilla korset vid Carolikyrkans vägg är inte bara stor konst, det är också ett tecken i tiden.

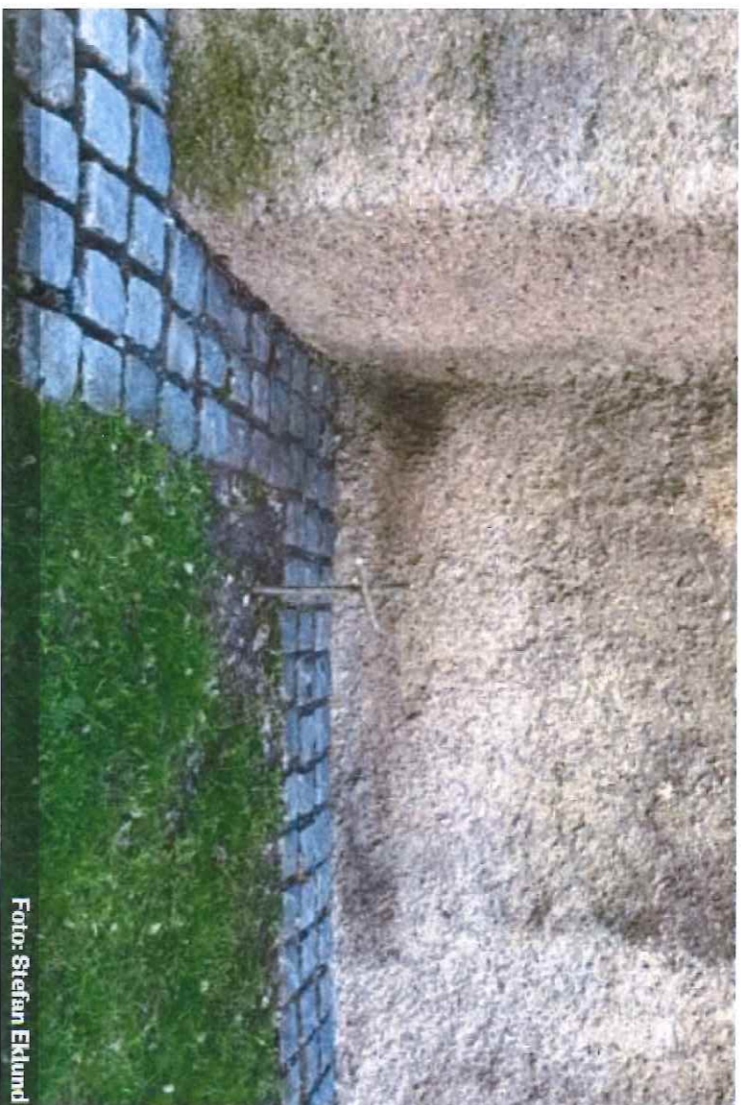

Foto: Stefan Eklund

Johan Thurfjells lilla kors vid Carolikyrkan är ett konstverk kallat "Memorial". Det är ett verk av högsta rang, ett verk som är en utmärkt början på en diskussion om hur den samtida kyrkan ska definieras i relation till samhället, menar BT:s chefredaktör Stefan Eklund.

Först ser jag det inte. Jag hade väntat mig något större. Men där, i ett hörn intill Carolikyrkans vägg, står Johan Thurfjells lilla kors. Det ser ut som något ett barn har gjort. Ett träkors, bara några decimeter högt, enkelt ihopsatt med ett snöre. Tror jag. Men det är en skickligt skapad illusion inser jag när jag går fram och känner på korset. Det är kallt. Materialet är brons.

Konstverket heter "Memorial" och ingår i den pågående skulpturbienalen i Borås. Placeringen är genial. Det anspråkslösa korset som en symbol för en jordnära enkel tro, tätt intill den väldiga kyrkan, ursprungligen byggd på 1600-talet, som manifesterar tron som en maktfaktor, mitt i byn.

Jag har precis läst den italienske filosofen Giorgio Agambens text "Kyrkan och riket" (Eskaton). Han tar avstamp hos en av de första kyrkofäderna, Clemens, och dennes cirka 2000 år gamla brev till Korinterna och menar att där betonas det "tillfälliga" hos kyrkan. Kyrkan existerade från början som en tillfällig boning, en främling i sin tid, i väntan på Kristus återkomst, men när återkomsten har dröjt har kyrkan tenderat att växa till en samhällelig institution i stället.

Johan Thurfjells kors är en bild av det motsatsförhållandet. Men korset är av brons. Det går inte att rubba. Det tillfälliga, det främmande, tillåts vara starkt i sig självt, utan att slukas av institutionella mönster. Det är ett konstverk av högsta rang, ett verk som är en utmärkt början på en diskussion om hur den samtida kyrkan ska definieras i relation till samhället.

Finns det förutsättningar för en sådan diskussion i Sverige? Ja, det gör det numera. Johan Thurfjells kors är ett exempel på att det religiösa inte längre är förpassat till ett undanskymt hörn av offentligheten, utan är allt mer närvarande i kultur- och nöjesvärlden och i den politiska debatten.

Ett populärkulturellt exempel på det är att SVT nu visar den danska TV-serien "Herrens vägar", ett vildvuxet, starkt drabbande, epos som på ett fullständigt självklart sätt skildrar en prästfamiljs kamp med trons alla dimensioner och inte ens räds för att ta in övernaturliga religiösa inslag i berättelsen (finns på SVT Play, rekommenderas).

"Herrens vägar" är bara ett exempel bland många. Den skulle idag lika gärna kunna ha gjorts i Sverige där inte bara konstnärer som Johan Thurfjell utan även författare som bland andra Christine Falkenland, Lotta Lotass och Josefín Holmström rör sig med starka religiösa motiv.

När det gäller den politiska debatten satte Tidningen Vi fingret på samma trend i sitt senaste nummer. Under rubriken "[Teologerna kommer ut](#)" beskrivs ett Sverige som i längtan efter en försvunnen andlighet allt mer har öppnat för teologiska röster i samhällsdebatten. I artikeln intervjuas bland annat Joel Halldorf, docent i kyrkohistoria med rötter i Pingsstkyrkan, ledarskribent i Dagen och uppmärksammas kulturskribent i Expressen. Han säger:

" Enligt Pew Research Center är 84 procent av världen religiös, 2030 spås siffran vara 88 procent. Det innebär att du behöver ha kunskap för att förstå såväl nyhetsflöde som målet för din semester."

Den kunskapen växer i Sverige, som brukar klassas om ett av världens mest sekulariserade länder. Framför allt inom kulturvärlden, som sagt. Inom politiken är det mer komplext. Debattörer finns, Joel Halldorf är en läsvärd sådan, men bland politikerka själva tycks fortfarande den religiösa analfabetismen vara stor. De politiker som argumenterar utifrån ett förment kristet perspektiv gör det med en förfärande låg intellektuell halt, som exempelvis när KD går till angrepp mot harmlösa muslimska böneutrop och därmed underkänner hela sin egen frikyrkliga historia.

Att ta del av moderna kulturyttringar med religiösa inslag rekommenderas härmed alla svenska politiker. Där finns en kunskap och ett språk som tillhör framtiden. Där finns en viktig diskussion att föra, bland annat om kyrkans och det religiösa plats i samhället. I Borås kan vetgriga politiker med intellektuella ambitioner med fördel börja med att besöka Johan Thurfjells kors vid Carolikyrkan.

STEFAN EKLUND

KONTAKT

Nyhetsredaktionen

Välkommen med ditt tips!
tipsa@bt.se

Telefon: 033-700 07 77

Mest läst på BT.se

1. Förvillat rånoffer ropade efter hjälp i matbut
2. Varner för att bada i sjö: "Barn sårskit! utsatte
3. Dubbla inbrot - Klättrade in via stuprör
4. Heino: Ta debatten med SD om återvändninge
5. Här är nattens händelser - lokalt och i omvärld

KONTAKT

Sportredaktionen

Välkommen med ditt tips!
sporten@bt.se

Telefon: 033-700 07 60

Kultur

Skulpturbiennalen utmanar hur vi ser på verkligheten

KULTUR | Måndag 20.37, uppdaterad Måndag 20.37

Plakatet Groteskomasjion är en underbart satirisk tappning på de plakat som temporärt uppkommer under valtider i demokrater och konstant består i diktaturer, enligt Agnes Brusk Jahn.

Årets skulpturbiennal A Grin Without a Cat och utställningen A Cat's Tail dissekerar verkligheten, utmanar våra associationer och förändrar vår perception. Agnes Brusk Jahn har gått på konstvandring i Borås.

Q KONST

Skulpturbiennalen

Vad: Borås Stads Internationella Skulpturbiennal "A Grin Without a Cat"

Var: Rinnström i staden och på Borås Konstmuseum

VISA MER...

Trasiga himlavalv, en butik som blir en videoinstallation, en bit överväxt butiksfasad, ett temporärt monument i form av ett ljudverk, plakat som förhålligar det groteska, och basketkorgar som vävts ihop och gömmts högt upp på en tegelvägg. Årets internationella skulpturbiennal i Borås utmanar benämningen skulptur och hyllar 1900-talets dada- och surrealism, samtidigt som den får oss att ifrågasätta vår uppfattning av det vi kallar verkligheten.

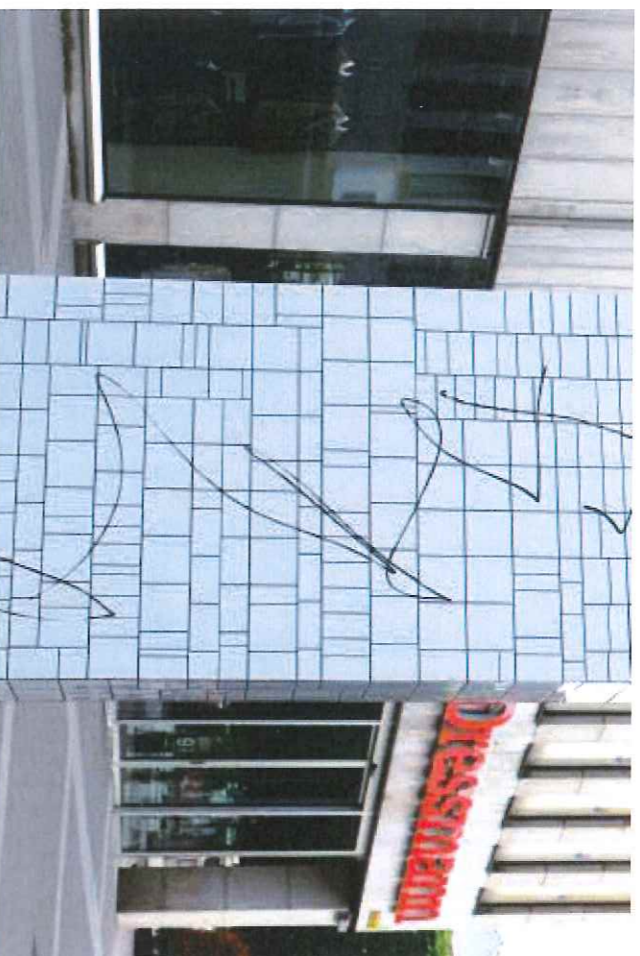
I år har konstnärerna ställt ut både ute i staden och inne på Borås Konstmuseum. Flera av verken i staden är diskreta, nästan gömda. De smälter in som surrealistiska parenteser i det vardagliga. Lämpligt nog precis som Cheshire-kattens leende, i Lewis Carrolls "Alice i Underlandet", varifrån curatorn Power Ekroth tagit biennalens huvudtema och namnet: A Grin Without a Cat, ett leende utan katt. Inne på Borås Konstmuseum visas också utställningen A Cat's Tail (kattsvansen), med verk från museets samling som har koppling till biennalens tema.

I Chiara Bugattis verk "Between Here and There" har konstnären brutit ned himlens färg, "Cosmic Latte #FFF8E7", till ett spektrum av färger. Dessa visas i form av gipspulver, utformat till linjer på golvet. Så ömtåligt. Jag kan krossa en bit av himlen med en spark med foten, eller en andningspust. I Latifa Echakchs "La

dépossession” förvandlas himlen istället till en trasig teaterkuiss, på väg att kollapsa ned mot marken. Både Bugatti och Echakch finns inne på konstmuseet.

Där visar Echakch också vägfasta flaggstänger som korsar varandra och förlorar sin nationalistiska betydelse när de här står nakna och tillsammans, istället för flaggbeklädda och ensamma. Khan, i samarbete med Andeel, har skapat plakater Groteskomashion – en underbart satirisk tappning på de förhärjigande, patriotiska plakater som temporärt uppkommer under valtider i demokratier, och konstant består i diktturer.

”Monument for the Common” klottrades på innan biennalen pågått i 24 timmar. Konstnären kommer dock att låta klottret vara kvar, åtninstone tills vidare.

Simon Mullans skulptur ”Monument for the Common” står, inte slumpmässigt valt, nära förvaltningar som Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. När jag betraktar den slår den mig som just ordinär, anspråkslös. **Mindre än 24 timmar efter uppförandet har skulpturen redan hunnit bli klottrad på.** The common people har redan tagit chansen att själva sätta sin prägel på konstverket. Detsamma har skett med Børre Sæthres bidrag, en – numera mossbeklädd – betongmodul från den gamla Tempo-fasaden i Borås, där en åskådare lagt till ett litet pärplattehjärta. På så sätt blir konsten, och staden, än mer folklig, tillgänglig för alla – både att betrakta och bidra till.

Som vid Carolikyrkans ena vägg, där ett barn har begravt sitt lilla husdjur, under ett kors av trädgrenar. Eller? Nej, det är konstnären Johan Thurfjells verk ”Memorial”.

”Memorial” av Johan Thurfjell, som står vid Carolikyrkan, kan missas för att vara ett träkors.

Flera videoverk visas. Christian Jankowskis ”Heavy Weight History” visar när en grupp polska brottare, iklädda nationens färger, tar sig an att försöka lyfta olika statyer föreställandes, ja, manliga män. En sportkommentator följer entusiastiskt förloppet, och resultatet blir en rolig och kvick tappning på patriarkal maktstruktur.

Kopplingarna till ”Alice i Underlandet” blir tydliga med Jan Svankmajers videoverk ”Jabberwocky” från 1971, och Katarina Löfströms ”Loophole”, där hon använt sig av bakgrundsmaterialet i Disneys animerade filmversion av boken. Här dyker vokalerna O, U

och I upp. I hennes andra verk ”Cipher”, tar vokalerna i Lofströms eget namn modigt plats i form av en brysk neonskylt ovanpå en fasad vid Stora torget, där flera butikskedjor marknadsför sig på liknande sätt. Lofström marknadsför inget annat än de mjukaste delarna av sitt namn.

Brothers Quay visar ”In Absentia” – smärtsam och smutsig ångest i närbild. Freeman och Lowes ”The San San Trilogy”, visas på dagtid i en butikslokal, och på kvällstid genom dess fönster.

”Såningsmannen” av Ivar Johansson och ”Vadande flicka” av Matti Haupt gör nu Nils Möllerbergs fasta skulptur ”Galathea” (mitten) sällskap i stadsparken.

Ytterligare ett led i biennalen är utbytet av skulpturer med Ulricehamn, Skövde och Uddevalla. Där Borås lånade ut moderna verk och fick tillbaka – den inte alls freudianska –

”Såningsmannen” (Ivar Johansson) och ”Vadande flicka” (Matti Haupt) från Uddevalla och Skövde. Förutom övertydlig symbolik kring kvinnosynen på 40- och 50-talen, ger statyerna åtminstone perspektiv på hur framåt Borås stad är vad gäller konst i det offentliga rummet. Heder åt Ulricehamn som lånat ut ”Stubbe (Yggdrasil)” av David Myrsvold, som är det enda av verken som för tankarna till biennalens rådande tema. Stubben påminner mig om en stelnad puppa, med liv som rör sig och förvandlas inuti.

Tillsammans dissekerar A Grin Without a Cat och A Cat’s Tail verkligheten genom att ta välkända vardagsaspekter och förändra vår perception av dem.

Bitar av verkligheten stryckas bryskt för att granskas, ifrågasättas, och sättas ihop på nytt i en annorlunda, upp- och nedvänd Underlander-konstellation. De utmanar våra associationer till vardagsing, politiska rörelser, kommersialism, naturens självklarhet, maktstrukturer, idéhistoriska sanningar som tiden brutit ned, samt när verkligheten istället förvirrs inifrån, i sinnets skrämmande korridorer. En bit värld där leenden vågar vara utan katt.

- 🔗 **Lena Kvist: Byggskräpet från Gässlösa är genial konst**
- 🔗 **Här hittar du årets nya skulpturer**
- 🔗 **Lena Kvist: Skövde borde vara glada – Borås, däremot...**
- 🔗 **Följ invigningen av skulpturbiennalen**

AGNES BRUSK JAHN

Dramatik och surrealism på årets skulpturbiennal

SKULPTUR | Torsdag 18.22, uppdaterad Fredag 17.33

Børre Saethre med delar av det gamla Tempo-varuhusets fasad.

Foto: Anders Rohertsson

KONTAKT
Myheteredaktionen
Välkommen med ditt tips!
tips@bt.se
Telefon: 033-700 07 77

Mest läst på BT.se

1. Ung man död efter våldsam kraach i Marbäck
2. Vildana Aganović: Varje gång jag såg ett stude
3. Röckskador i butik och lägenheter - papper borta
4. Dödsolyckan på Atria: Anställd misstränkt för b
5. Rånare tvingade till sig moped

KONTAKT
Sportredaktionen
Välkommen med ditt tips!
sporter@bt.se
Telefon: 033-700 07 60

Ett konstverk är spårlost försvunnet, en konstnär befinner sig i landsflykt och ett tryngdyftarlandslag försöker rubba tunga polska skulpturer. Nu är det dags för Borås Skulpturbiennal 2018.

På lördag invigs en av stadens största kulturhändelser, Borås Internationella Skulpturbiennal 2018, och konstverken håller som bäst på att sättas upp på olika håll i stadskärnan.

Det är en biennal som omges av dramatik på olika sätt. För det första är ett verk av den New York-baserade norske konstnären Børre Saethre som skulle ha visats inomhus på konstmuseet spårlost borta.

– Containern med verket har försvunnit på vägen till Sverige och vi vet inte var det är. Fast verket kommer ändå att finnas med på biennalen för konstnären gör en rekonstruktion av det i mindre skala, förklarar konstmuseichefen Eva Eriksdotter.

För det andra kommer en av de medverkande konstnärerna, den egyptiske satirikern Andeel, inte att närvara i Borås, eftersom han hastigt har tvingats fly till Beirut för att undgå att gripas av den egyptiska polisen på grund av sina politiska satirer.

-

– Det blev plötsligt bråttom för honom att lämna landet. Eftersom han hade lämnat ifrån sig passet till den svenska ambassaden i Kairo för visumansökan till Sverige satt jag sent på natten i telefon med UD:s jour för att försöka ordna så att han fick tillbaka det snabbt. Det gick lyckligtvis att ordna, säger Eva Eriksdotter.

En av snackisarna på biennalen lär bli det utomhusverk som har skapats av Børre Saethre utanför Kulturhusets entré och som består av mossbelupna betongelement från det gamla Tempohusets fasad, som har legat i skogen utanför Borås i många år.

– Det är ett stycke av Borås historia som jag har velat föra tillbaka till staden. Det var dekorativa fasadelement som användes för att skapa en företagsidentitet, redan arkitekturen skulle vara ett igenkänningsstecken.

Samma typ av fasad fanns på flera Tempovaruhus i Sverige och även i totalitära stater som DDR arbetade man på samma sätt med fasaderna, exempelvis på en stor varuhuskedja – och denna typ av arkitektur är något som Saethre har intresserat sig för. I Sverige blev de här fasaderna så småningom impopulära och ersattes ofta av glas och aluminium.

– Vi hade snackat om de här sakerna och så hade jag sagt att jag var intresserad av att göra något med det, säger Børre Saethre och biennalens curator Power Ekroth faller honom i talet:

– ...och sen så pratade vi om det här på museet, och då var det någon som sa ”men det ligger ju något sånt i skogen”. Då berättade jag det för Børre som blev eld och lågor.

Nu har ett antal av fasadelementen hämtats från sin viloplats i skogen för att ingå i konstverket ”Tempo Modules, 1960–2018”

– Det blir ett stadshistoriskt monument, och det är det som är intressant med det, att man har det som ett fragment från historien, det är liksom ”frozen in time” och totalt överväxt, som vi var väldigt måna om, enligt Børre Saethre.

– Vi har till och med varit i kontakt med parkförvaltningen för att de ska komma och spreja vatten på den så att den ska fortsätta vara grön under sommaren. Ni vet den där fascinationen som man får när man ser science fictionfilmer när man får återse sådana där riktiga landmärken, som Brooklyn Bridge, som har grott igen. Jag är väldigt intresserad av det, fortsätter han.

Simon Mullan har gjort en installation med släta blåkläder på konstmuseet. Han har också en skulptur utanför Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen som heter ”Monument for the common”.

Foto: Anders Robertsson

NUNTIAI

Sportredaktionen

Välkommen med ditt tips!
sporten@bt.se
Telefon: 033-700 07 60

Mest läst på sporten

1. Ny offroad-tävling körs i Borås
2. Lokala fans drömmer om finaste titeln
3. Profilen hyllar Andersson efter övergången
4. Henrikson: Man måste gilla en liga som väger
5. Uppgifter: Serie A-klubb vill värva Rohdeén

KONTAKT

Kultur & Nöje

Välkommen med ditt tips!
kulturaiidan@bt.se
Telefon: 033 - 700 07 07

Årets biennial har också fått ett temanamn: ”A grin without a cat” (Ett flin utan en katt), som en anspelning på berättelsen om Alice i Underlandet och den leende Cheshirekatten som kan försvinna så att bara leendet blir kvar.

– Alice i Underlandet är en surrealistisk historia och vi lever i dag i en surrealistisk tid. Det absurda och surrealistiska går som en röd tråd genom årets biennial och återfinns i flera av konstnärernas verk, säger Power Ekroth.

Bland de absurda, men också humoristiska inslagen finns till exempel en film av den polska konstnären Christian Jankowski som i form av ett sportreferat visar hur ett gäng polska tyngdlyftare försöker rubba en rad kända polska monument, däribland Willy Brandt-monumentet i Warszawa.

Foto: Anders Røhertsson

Skulpturbiennalens curator Power Ekroth presenterar konstverket "La dépossession" av Latifa Echakchi, en marockansk konstnär bosatt i Zürich.

FAKTA

Skulpturbiennal

Ett 20-tal svenska och utländska konstnärer deltar i Borås Internationella Skulpturbiennal 2018.

Biennalen består av flera delar: framför allt de verk som visas på olika platser i Borås stadskärna, men de flesta av de inbjudna konstnärerna visar också verk inomhus på Borås Konstmuseum. Dessutom bidrar Borås Konstmuseum med den egna utställningen "A car's tail" med verk ur de egna samlingarna, vilka kompletterar biennalens huvudtema.

Inviigningen inleds klockan 12 på lördag med musik av Kulturskolans ungdomsorkester utanför Kulturhuset. Klockan 13 blir det invigningsstal i Kulturhusets foajé av kulturnämndens ordförande Sara Andersson (S). I samband med detta presenterar curatören Power Ekroth och museiintendenten Anna Lönnquist utställningarna. Klockan 14 startar en guidad skulpturvandring från PA Halls terrass, Klockan 15 uppför konstnären Johan Zetterquist ett ljudkonstverk på Röda kvam.

NICLAS SENNERTEG

KONTAKT

Nyhetsredaktionen

Välkommen med ditt tips!
tipsa@bt.se

Telefon: 033-700 07 77

Mest läst på BT.se

1. Ung man död efter våldsam krasch i Marbäck
2. Vildana Aganović: Varje gång jag såg ett stude
3. Rökskador i butik och lägenheter – papper br
4. Dödsolyckan på Arria: Anställd misstänkt för
5. Rånare tvingade till sig moped

KONTAKT

Sportredaktionen

Välkommen med ditt tips!
sporten@bt.se

Telefon: 033-700 07 80

Mest läst på sporten

1. Ny offroad-tävling körs i Borås
2. Lokala fans drömmer om finaste titeln
3. Profilen hyllar Andersson efter övergången
4. Henriksen: Man måste gilla en liga som väge
5. Uppgifter: Serie A-klubb vill värva Rohdén

KONTAKT

Kultur & Nöje

Välkommen med ditt tips!
kultursidan@bt.se

Telefon: 033 - 700 07 07

Mest läst på Kultur & Nöje

Lena Kvist: Byggskräppet från Gässlösa är genial konst

SKULPTURBIENNALEN

Fredag 16.58, uppdaterad Fredag 18.01

KONTAKT

Myheteredaktionen

Välkommen med ditt tips!
tipea@bt.se
Telefon: 033-700 07 77

Mest list på BT.se

1. Ung man död efter våldsam krasch i Maracá
2. Vildana Aganović: Varje gång jag såg ett stunde
3. Rikskador i butik och lägenheter – pappa brä
4. Dödsolyckan på Atria: Anställd missräknat fö
5. Rånare tvingade till sig moped

KONTAKT

Sportredaktionen

Välkommen med ditt tips!
sporten@bt.se

Gammalt mossbelupet byggskräp, från skogen vid Gässlösa. Ska det vara konst?

Norrmannen Børre Sæthre har skapat det verk som kommer att bli den största snackisen under 2018 års internationella skulpturbiennial i Borås. "Tempo Modules 1960–2018" heter verket. Och det är just vad det är, varken mer eller mindre.

Børre Sæthre är född 1967 och verksam i New York. Hans verk har ofta koppling till arkitektur. Nu har han flyttat upp den gamla Tempofasaden, som stått och samlat mossa vid vägen mitt emot den gamla sopstoppen Gässlösa i många år till biennalens paradplats, utanför Konstmuseet. När den flyttades dit, i ett konsträrligt sammanhang, gick den från skräp till skulptur.

Tempofasaden var ett under av modernitet när den sattes upp på varuhuset i Borås i början av 1960-talet. Den kallades tårtpappret. Samma sorts design fanns på många ställen i Sverige och var inspirerad av Östeuropa och DDR:s kommunistiska ideal. Fasaden i Borås satt upp något decennium innan den monterades ner. Den förstördes dock inte utan tog om hand av boråsaren Åke Røjland, som fortfarande äger den och lånat ut den till konstnären.

Enligt skylten vid verket har fasaden stått i en "skogslänta". Tillåt mig småle. De mörka risiga slybuskagen vid Gässlösa liknar inte en "skogslänta" mer än en gräsparv liknar en kolibri.

•
Genom sin nya placering får fasaden ett vemod över sig. Skulpturen visar på hur förgängliga människans storslagna idéer är, samtidigt som den plockar fram en bit lokalhistoria.

Men jag vet: "Ska det här vara konst?" kommer många av er att fortsätta fråga. Jada. Till och med genial konst, tycker jag. Hantverkskicklighet är inte nödvändigtvis en kvalitet i sig, det är däremot goda konstnärliga idéer.

Den visar en man med stenansikte som sår frön från ett tråg, medan en naken tjej kastar sig bakåt i extas över hans manliga säd-aktivitet.

För övrigt har biennalen en annan stil i år. Det finns färre slagkraftiga stora skulpturer men många andra sorters verk. Videoverken är många. Anslaget är lite politiskt, med samhällskommenterande konst. Faktiskt känns årets biennial "A grin without a cat" rätt lik förra årets Documenta i Kassel, som ansågs som en mycket politisk utställning.

Att biennalen dessutom flyttat in på Konstmuseet i år är en god idé.

Lånbytena, då? Ivar Johnssons Säningsmannen som står i Stadsparken har tydligen en mörk dragningskraft.

Säningsmannen är en bronsskulptur från 1950 som är lånad från Skövde.

Den visar en man med stenansikte som sår frön från ett tråg, medan en naken tjej kastar sig bakåt i extas över hans manliga säd-aktivitet. I Skövde var det bara en tjej som beundrade. Men på sin nya placering i Stadsparken, bredvid vår egen Galathea, har Säningsmannen nu två nakna bronstjejer och en tredje som – hittills – bara tappat lite klänning över bröstet.

Det ska bli roligt att se vad boråsarna tycker om årets skulpturer. Känslor lär de väcka, det är jag säker på.

Lena Kvist

Kultur

Tempohusets fasad – både konst och allångolv

BORÅS | 1 dag 06:21, uppdaterad 1 dag 06:37

Medan en del av den gamla Tempofasaden beundras som ett konstverk på årets skulpturbiennial använder Åke Brunnegård andra delar av samma fasad som golv på sin altan.

Den omtalade betongfasaden till det gamla Tempohuset på Allégatan (där bland annat Nordea nu huserar) har skapat rubriker flera årtionden efter att den monterades ned och dumpades i ett skogsparti utanför Borås. Under årets skulpturbiennial används ett av betongelementen som ett konstverk utanför Kulturhusets entré.

Men i Fristad har en annan del av fasaden också kommit till användning. Bitar av den svarta sockelgraniten som en gång pryddde Tempohuset ligger i ett konstfullt mönster på golvet på Åke Brunnegårds altan.

– Det var två murare som tog vara på sockelgraniten när de var med och rev fasaden. En hel hög plattor låg sedan i flera år i en trädgård i Fristad. I början av 1980-talet annonserade jag i tidningen efter golvplattor och fick se dessa. Jag köpte allihop, berättar han.

Plattorna pusslades sedan samman till ett stycke golv och nu sätter han fötterna på ett stycke Boråshistoria varje gång han går ut på altanen.

– Jag tycker att det är bra att de har kommit till användning. Det är kul att de finns kvar.

Han brukar ofta berätta om plattornas förflutna när han har gäster på altanen.

– De tycker att det är en häftig historia, säger Åke Brunnegård,

NICLAS SENNERTEG

Kultur

Skulpturbiennal i den surrealistiska tidens tecken

SKULPTUR | Idag 16.28, uppdaterad Idag 16.48

Power Ekroth, curator för årets skulpturbiennal, tillsammans med konstnuselechefen Eva Eriksson.

En liten bit av tårtpappersfasaden på det gamla Tempohuset i Borås ska hämtas från sin nuvarande viloplats i skogen för att bli ett konstverk vid Kulturhuset. Ett annat verk kommer att få flanörerna på Stora torget att sträcka på nacken. Detta är några exempel på vad som händer under Borås Internationella Skulpturbiennal 2018.

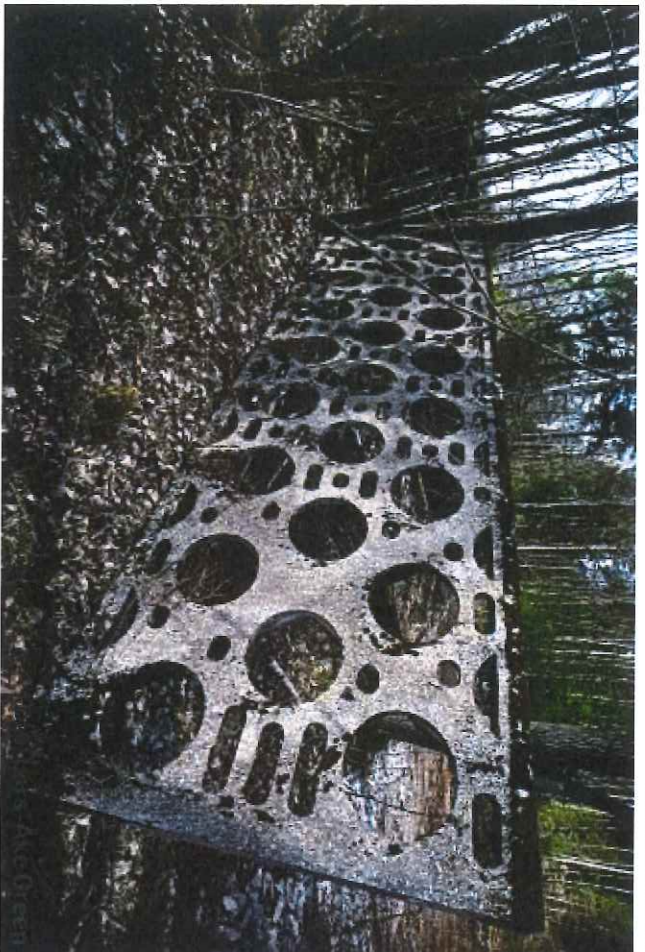
I flera decennier har de ”prickiga” betongelementen som en gång pryddde det gamla Tempohuset (huset där Nordea numera ligger vid Allégatan) legat i ett skogsparti i utkanten av Borås. Under årets skulpturbiennal ska konstnären Børre Sæthre använda ett eller flera av dessa betongelement i en konstnärlig installation vid Kulturhuset.

Årets biennal är den sjätte i ordningen sedan starten 2008 och har döpts till ”A Grin Without a Cat” (ett leende utan en katt) med en anspelning på den försvinnande katten i den surrealistiska barnboken ”Alice i Underlandet”.

Biennalens kurator Power Ekroth förklarar varför:

– Vi lever i en värld där fiktionen har gått förbi verkligheten och man hela tiden undrar vad det är som egentligen händer. Precis som Alice i Underlandet möter dagens människor sanningen i olika former där Cheshirekattens leende blir synonymt med vår längtan till en annan värld. Surrealismen är ett intressant uttrycksmedel och därför har jag tagit detta som startpunkt. Årets biennal kommer att handla mycket om utopier och fiktion kontra verklighet.

Gamla fasadelement som snart ska bli konst.

En av årets nyheter är att flera av de medverkande konstnärerna kommer att visa verk både utomhus och inomhus.

– En del av biennalens verk kommer att visas inne på Borås Konstmuseum. Man kan alltså stöta på en intressant skulptur på stan och sedan komma till museet för att få en bredare bild av just den konstnärens skapande, säger Power Ekroth.

Biennalen sträcker sig den här gången i ett stråk från Borås Konstmuseum genom stadskärnan till Resecentrum.

– Tidigare gånger har biennalen förhållit sig till de befintliga skulpturerna runtom i staden. Så gör vi inte i år, även om dessa verk givetvis finns med i katalogen och kan besökas. I år satsar vi helt nytt, säger Borås Konstmuseums nya chef Eva Eriksdotter.

Flera av de medverkande konstnärerna kommer att skapa nya helt verk på plats. Vidare kommer det att visas en polsk konstfilm på Röda Kvarn och en videoinstallation kommer att placeras i en tom affärslokal på Österlånggatan. Detta är några glimtar från biennalen, men konstnärerna och verken kommer att presenteras i detalj först längre fram.

Dessutom tänker Borås Konstmuseum visa upp egna verk ur samlingen på museets andra våning, som anknyter till biennalens tema.

– Den utställningen blir en förlängning av biennalen och har döpts till ”A Cat’s Tail” (En kattsvans), uppger Eva Eriksdotter.

En annan del av biennalen är Borås skulpturutbyte med andra västsvenska städer, som Borås Tidning tidigare har berättat om. Borås lånar ut tre skulpturer till Ulricehamn, Skövde respektive Uddevalla och får tre andra i utbyte. Ett av de utlånade verken är Tony Craggs gula Declination som brukar stå på Sandvalls plats. Den ersätts under biennalen av Åsa Maria Bengtssons ”Spoon” som blev kvar i Borås efter förra biennalen och som sedan dess har stått i ett förråd. Men nu kommer den alltså fram igen.

Power Ekroth som är curator och konstnärlig för årets biennal är bosatt i Berlin och har kurerat biennaler i Kairo och Moss i Norge. Hon är bland annat medlem av styrelsen för Röda Stens Konsthall och har grundat kulturpublikationen Site Magazine.

Borås Internationella Skulpturbiennal 2018 pågår mellan 26 maj och 23 september.

Q FAKTA

Medverkande konstnärer ...

... i Borås Internationella Skulpturbiennal 2018:

Bugatti, Chiara

VISA MER...

NICLAS SENNERTEG

Kunstkritikk

Sök ateljé- och studiostöd

Anslutningsperiod 1 oktober - 9 november

A Grim Without a Cat

Borås internationella
skulpturbiennal, Borås

NYHET

22.05.18

Sök

– Det handlar om konstnärlig frihet

Av Frans Josef Petersson

Christian Jankowski, *Heavy Weight History*, (stallbild), 2013.

När den sjätte upplagan av Borås internationella skulpturbiennal invigs på lördag, den 26 maj, kan det ses i ljuset av den senaste tidens intresse för konst i det offentliga rummet. De närmaste åren kommer både Oslo och Helsingfors att få nya biennaler för offentlig konst. Den i Oslo går av stapeln nästa år, medan Helsingfors biennal äger rum 2020.

Power Ekroth är konstnärlig ledare för den kommunalt finansierade biennalen i den lilla västsvenska staden Borås. Hon framhåller att det växande intresset för offentlig konst kommer i en tid då museerna och gallerierna har blivit allt mer marknadsanpassade. Parallellt har konsthallarnas resurser utarmats. Då kan det finnas både reela medel och en större frihet för konstnärer och curatorer inom den offentliga konsten. Det möjliggör bättre konst, vilket lyfter hela fältet och ger upphov till ett förnyat kritiskt intresse, menar Ekroth.

Power Ekroth har tidigare varit curator för Momentum i Moss och en mängd andra utställningar runt om i världen. I Borås medverkar 17 konstnärer från 11 olika länder. Titeln *A Grim Without a Cat* är lånad från *Alice i Underlandet* av Lewis Carroll, och Ekroths idé är att utmana dagens surrealistiska verklighet med en konst som tar fasta på det irrationella och drömlika i tillvaron. Medverkar gör bland andra Børre Sæthre från Norge, Christian Jankowski från Tyskland, Iman Issa och Hassan Khan från Egypten liksom svenska konstnärer som Katarina Löfström och Nathalie Djourberg & Hans Berg.

*

Detta är sjätte upplagan av Borås internationella skulpturbiennal. Hur kommer årets utställning att skilja sig från tidigare upplagor?

Nu har jag tyvärr bara kunnat uppleva de tidigare biennalupplagorna utifrån katalogerna, men den viktigaste skillnaden är naturligtvis att vi ställer ut konstnärer som aldrig visats tidigare i Borås – och, i flera fall, inte heller i Sverige. Annorlunda är också att vi även okuperar Borås konstmuseums inre domäner. Tidigare har biennalen bara skett i stadsmiljö, men nu är konstnärerna inbjudna att arbeta inne på museet också.

Redan första gången jag besökte Borås som curator ville jag hitta ett sätt att använda den fantastiska lilla biografen Röda Kvarn, en av de första biograferna i Sverige. Vid invigningen kommer Johan Zetterquist uppföra en judskulptur där. Under biennalens första period kommer vi sedan att visa en film av Christian Jankowski, där olika monument i Polen handgripligen blir lyfta av det landets tyngdlyftningslandslag. Andra placeringar – som Katarina Löfström som har skapat en ljusskylt för en husfasad mitt på stora torget, Børre Sæthres betongstruktur eller Simon Mullans *Monument for the Common* – har valts ut i samråd med konstnärerna och efter deras önskemål.

Parallellt visar museet också utställningen *A Cat's Tail*, som en «svans» som förankrar biennalen i Borås som plats. Utställningen är curaterad av Anna Lönnquist och innehåller verk ur museets samling av bland andra Jonas Dahlberg, Krisstan Abelli Elander och inte minst grymma verk av Eva Klason från 1970-talet.

Power Ekroth. Foto: Petter Lehto.

Oslo kommun har initierat en ny biennial för offentlig konst som går av stapeln nästa år, och i Helsingfors invigs en liknande biennial 2020. Var kommer dagens intresse för offentlig konst ifrån? Varför är formatet intressant i dina ögon?

Jag har svårt att svara för ett generellt ökat intresse, men för min del handlar det om två saker. Dels har det skett ett generationsskifte bland beslutsfattare och direktörer, vilket innebär att det inte bara finns en större acceptans utan även ett konkret intresse för en typ av konst som inte handlar om monument som ska hålla i tusen år. Man har öppnat upp för andra tidsperspektiv, och andra material än brons och diabas. Man måste inte längre separera begreppen «konst» och «offentlig konst».

Hassan Khan, *The Slapper and the Cap of Invisibility*, 2015.

Det andra och kanske mer intressanta skälet handlar om konstnärlig frihet. Det låter kanske absurt med tanke på alla de regler och förordningar man måste förhålla sig till i det offentliga rummet. Men det har att göra med det oerhörda inflytande som marknaden har i dagens konstliv. Publiken kanske inte tänker på det så mycket, men samlarnas makt över det som visas på museerna och gallerierna är massiv. Parallellt har många konsthallar fått allt sämre resurser på grund av en kulturpolitisk politik i kommunerna.

I denna situation skapar 1%-regeln reella medel. Och med konsulenter och rådgivare som har förståelse för ett bredare koncept öppnar sig plötsligt en värld där man som curator eller konstnär kan vara oändligt mycket friare i det konstnärliga greppet. Resultatet är att vi får en mer intressant konst i de offentliga rummen, och därmed lyfts också hela begreppet offentlig konst som blir föremål för ett förnyat intresse.

Men i offentligheten är friheten villkorad på andra sätt. Tex. förknippas många kanske Borås med Jim Dines Pinocchio-skulptur från 2008. Då gick Boråsborna man ur huse för att protestera mot vad de upplevde som ett konstverk som inte hade med deras lokala verkligheten att göra. Vissa talade om att konsten bidrog till en privatisering av det offentliga rummet. Hur ser du på den problematiken?

Jag har känslan av att många idag i Borås är väldigt stolta över Pinocchio trots allt, och den stora debatten om verket har ju i högsta grad bidragit till ett klimat där en skulpturbiennial har blivit möjlig. Det påminner om hur Skulpturprojekte Münster startade med ett hatat och omdebatterat verk i offentligheten. Det finns åtskilligt att säga om den skändliga privatiseringen av de offentliga rummen, som sker stegvis vilket bidrar till att den är nästan omärklig. Jag tror att många inte ens reflekterar över det. Biennalen drivs dock av kommunala medel.

Titeln för årets upplaga är A Grin Without a Cat och tematiken är inspirerad av Lewis Carrolls Alice i Underlandet (1865). Vilken dimension i konsten vill du lyfta fram med detta grepp?

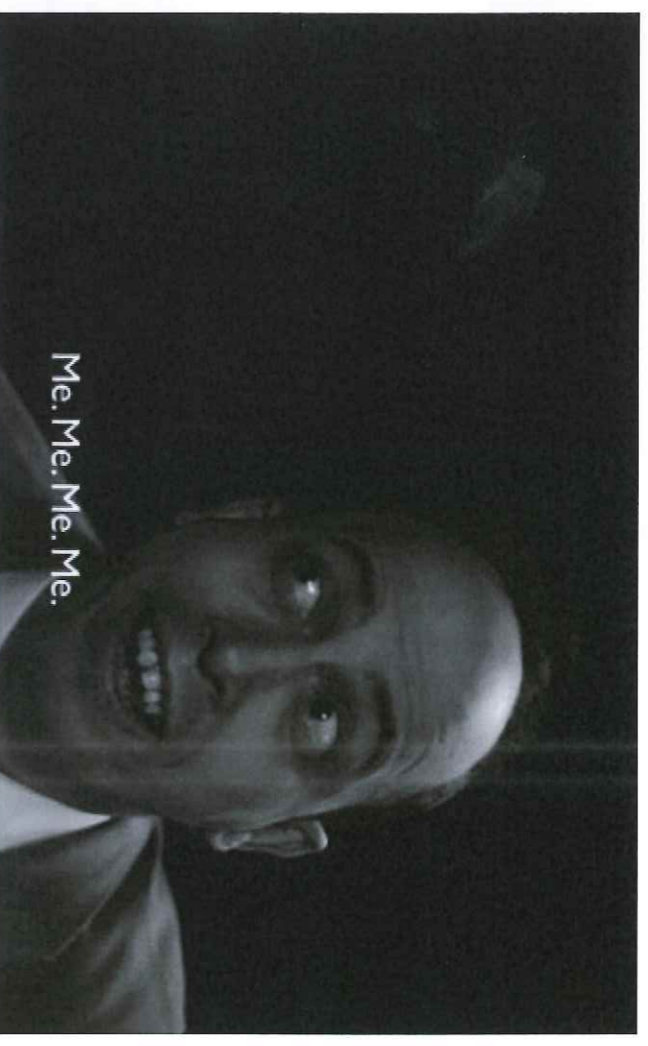
Jag kan ibland känna att den verklighet vi idag lever i är mer än lovligt surrealistisk. Det känns som att man tappar hakan flera gånger om dagen bara man följer med litegrann på sidolinjen i den politiska debatten. För hundra år sedan menade DADA-rörelsen och surrealisterna att det rationella tänkandet enbart kunde leda till mer krig och förödelse. Istället ville de rubba ingrodda föreställningar och humanisera världen genom att bejaka rent nonsens och irrationella, drömlika tillstånd. Jag har i linje med den tanken bjudit in konstnärer som bearbetar vår syn på verkligheten genom olika konstnärliga filter, och omstrukturerar tillvarons olika beståndsdelar och symboler.

Kan du nämna något exempel på nonsens-artade operationer i verken?

Jag menar inte att alla konstnärerna nödvändigtvis arbetar med nonsens. Men exempelvis har jag valt att ta med ett verk från 1971 av Jan Svankmajer, mästerkungen inom animering, som var väldigt inspirerad av DADA. Verket heter *Jabberwocky* som också är en dikt i Carrolls andra bok om Alice, *Alice i Spegellandet*. Dikten kan bara läsas spegelvänt, men inte ens då ger den mycket mening. Svankmajer är i sin tur en inspirationskälla för Bröderna Quay, som medverkar med en film skapad tillsammans med kompositören Karlheinz Stockhausen. Generellt talar många av verken om drömmar, utopier och fantasier.

Vad vill du, till sist, att besökarna ska ta med sig från utställningen? Vilken vore den ultimata reaktionen?

Det är valår i Sverige och konsten i det offentliga rummet kommer att trängas med valaffischer jämte den «vanliga» marknadsföringen som vill få oss att konsumera. I utställningen återfinns många teman, men en del handlar om just makt och hur den manifesteras i offentligheten. Förhoppningsvis kan utställningen sätta igång en hel massa tankar och reaktioner om maktstrukturer i samhället som i sin tur leder till reell aktion. Utställningen kan ses som ett imperativ att tänka och agera annorlunda och att det självklara, det «rationella», inte alltid är det bästa alternativet.

Hassan Khan, *The Slapper and the Cap of Invisibility*, 2015.

Jim Dine, *Walking to Borås*, 2008.

Laila Echakch, *La déposition*, 2014.

Kunstkritikk

Sök ateljé- och studiostödd

Ansökningsperiod för 1 oktober - 9 november

Andeel, Brothers Quay, Borre

Sæthre, Chiara Bugatti,

Christian Jankowski, Hassan

Khan, Inan Issa, Johan

Thurfjell, Jonah Freeman &

Justin Lowe, Katarina Löfdén,

Larfa Echakheh, Nathalie

Djurberg och Hans Berg, Simon

Mullan, Sofia Hultén & Jan

Svanckmajer .

KRITIK

07.06.18

Skrattpennglar i staden

Av [Patrik Haggren](#)

Hassan Khans och Andeel, *Groteskornas hön*, 2018.

A Grim Without a Cat
Borås internationella
skulpturbiennal, Borås
26. maj - 23. september 2018

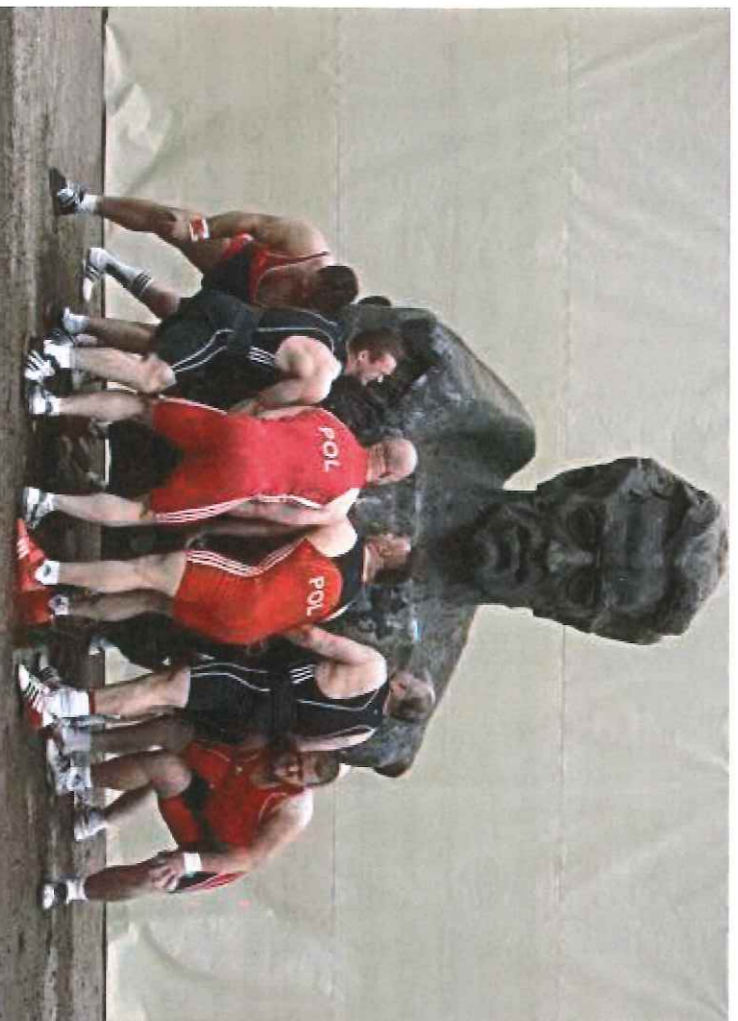
RELATERADE ARTIKLAR

– Det handlar om konstnärlig frihet 22.05.18

På lördag invigs Borås internationella skulpturbiennal. Curatorn Power Ekroth ser offentlig konst som ett alternativ till allt mer marknadsstyrda museer och gallerier.

Med den sjätte upplagan av Borås internationella skulpturbiennal får skulpturstaden – som textil- och postorderstaden Borås ibland kallas – en utställning som komplicerar idén om den offentliga konsten som primärt utsmyckande. Första upplagan ägde rum 2008 då den amerikanske konstnären Jim Dines gigantiska Pinocchiostaty i brons invigdes till en kostnad av 8,5 miljoner privata textilkronor. Efter en obskyr kommunal beslutprocess framstod Pinocchio och biennalen som monument över nedmonteringen av det gemensamma: ett tillskruvat högtidlighällande av postindustriell ekonomi och regional marknadsföring i skön förening.

Titeln för årets biennal, *A Grim Without a Cat*, har curatorn Power Ekroth lånat från Lewis Carrolls *Alice i underlandet*, och kan tänkas ansjela på denna biennalhistoria. Det absurda i kattens kroppslösa uttryck ställs mot konstens politiska instrumentalisering. Så har exempelvis Simon Mullans kakelmonolit *Monument For the Common* (2014) sin egen princip i att kaklet har skurits och lagts i enlighet med den första plattans slumpnässiga placering. Materialet som hämtats ur den mer prosaiska offentligheten – toaletter, omklädningsrum – svarar mot en skulptur som vill exponera och vidga intimiteten i de gemensamma miljöer som ännu återstår.

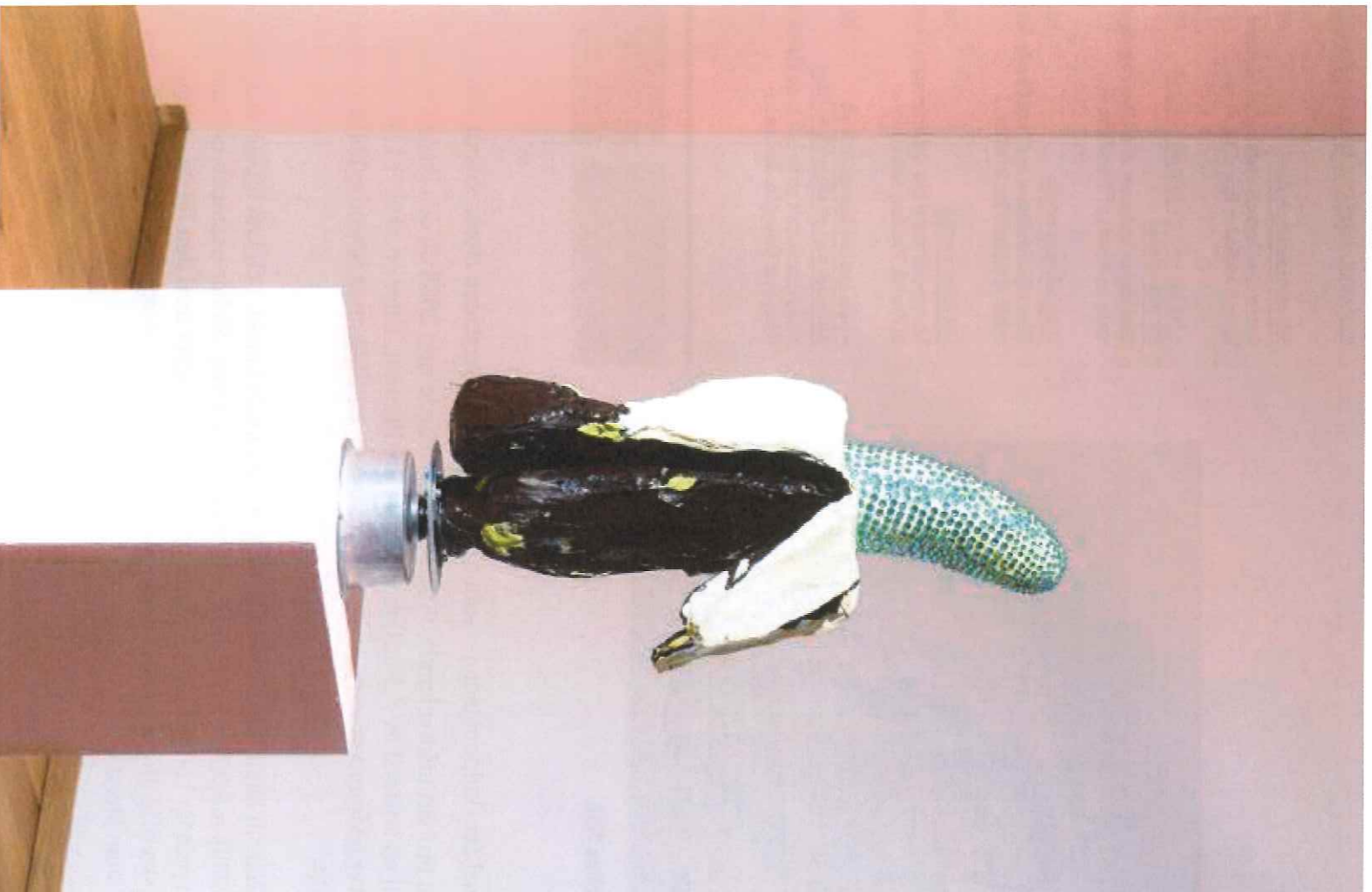
Christian Jankowski, *Heavy Weight History* (stillbild), 2013.

Sedan första upplagan har ytterligare fyra biennaler arrangerats under 2010-talet. Ett relativt blygsamt format med runt 15–20 medverkande konstnärer tycks ha etablerats. Nytt för i år är att biennalen istället för att utvidga förelsen i staden begränsar sig till området kring handelsgatorna i centrum. Mullans verk står intill en offentlig myndighetsbyggnad, medan andra konstnärer intervererar i mer kommersiella miljöer. På stora

Strömmar
av fölelser

HORDALAND

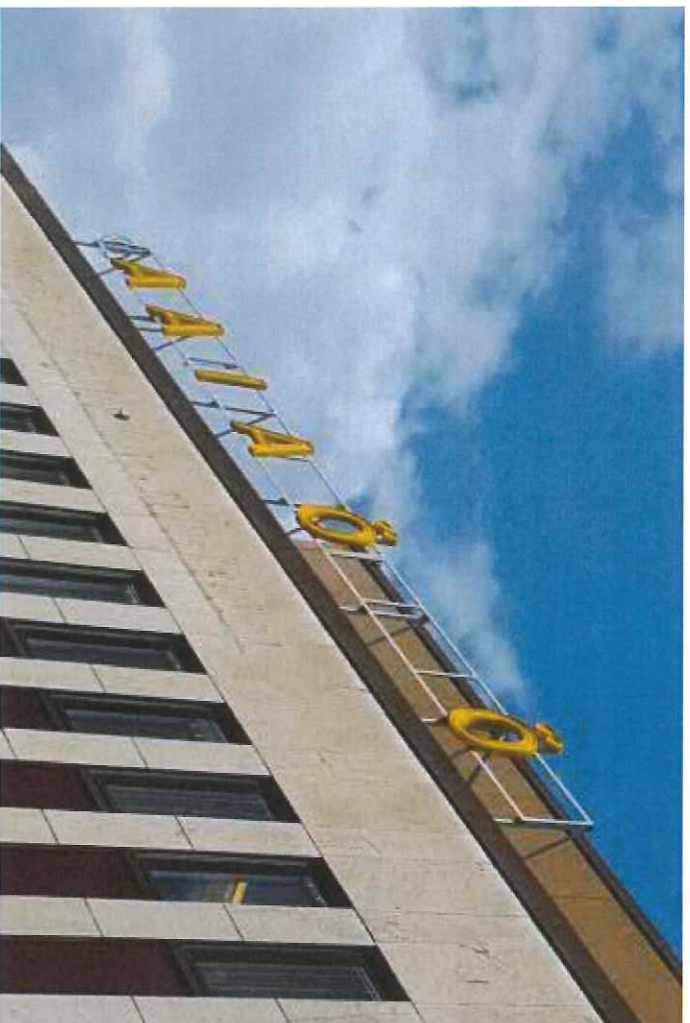
torget har Katarina Löfström installerat en neonskylt bestående av vokalerna i hennes eget namn. Betydelsebärande ord ersätts av läten som skapar en fördröjning i den sömlösa upplevelsen av staden. Jonah Freemans och Justin Lowes psykodeliska videoverk *The San San Trilogy* (2014–2016) visas i en tom butikslokal inte långt från Sofia Hulténs *Boostraps* (2018), bestående av basketkorgar som vävts samman till obrukbarhet. Att befinna sig i lokaler som inrymt en nedlagd affärsrörelse i Borås och se Freemans och Lowes hypermedierade visioner av en kalifornisk megametropol ger en vrickad påminnelse om globala bildkonomier och kapitalflöden. Filmernas radikala platslöshet ger dessutom sammanhang åt Hassans Khans och Andeels satirtecknade valaffisch *Groteskomashion* (2018). På en affischtavla intill stadsparken har det friställda katleendet från Carrolls underland fastnat på ett politikeransikte med spår av såväl Mubarak som Trump, vilket i sin tur lösgjort sig från en befolkning som förefaller distraherad av olika spöklika ikoner.

Nathalie Djurberg & Hans Berg, *Worship (Plantain in Diamonds)*, 2016.

Den mest drastiska skillnaden jämfört med tidigare år är att biennalen även äger rum på Borås konstmuseum. Att flertalet konstnärer ställer ut både i staden och på museet osäkrar den godtyckliga men politiskt och ekonomiskt påtagliga distinktionen mellan konst och offentlig konst. Greppet innebär en strategisk omfördelning av resurser till museet, samtidigt som den offentliga konsten får ta del av idén om att det bör finnas ett avstånd mellan konsten och den politiska makten. Sidosällandet av olika material och historier i staden och på museet speglar en montage liknande urban erfarenhet som står i kontrast till mer reduktiva föreställningar om offentlighet och gemenskap.

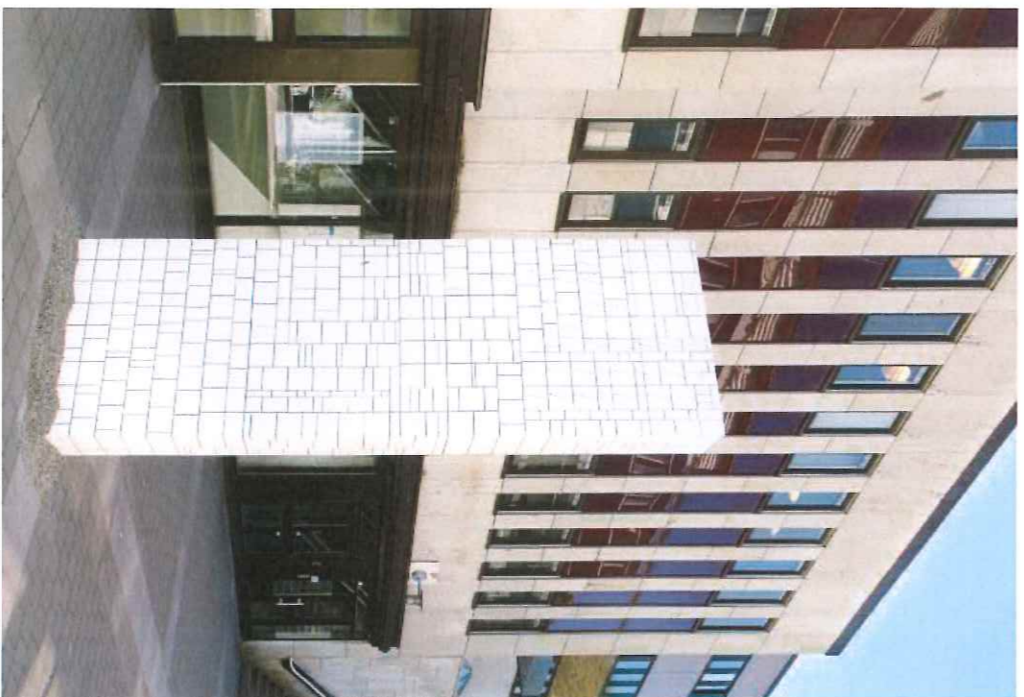
Med detta i åtanke framstår Sofia Hulténs tre avfunktionerade pirror ur serien *Indecisive Angeles* (2014) som symbolpolitiska ställningstaganden. De absurda objekten sticker kanske i ögonen på en presumptiv representant för ett inbillat verklighets folk, men sällar sig likväl till de konstobjekt som ser begärliga ut för ett kapital friställt från arbetet. Placerade på en fasad i centrum lyckas Hulténs självtillräckliga basketkorgar långt bättre som en skratspegel riktad mot omgivningen. Inte särskilt mycket sker heller när Simon Mullans *Monument for the Common* rör sig från staden till museet, där konstnären kaklat på en tillfällig vägg. Denna rörelse utmanar inte skulpturbegreppet så mycket som det avskaffar den specifika sensibilitet för staden som monoliten upprättar som offentlig skulptur.

Katarina Löfström, *Cipher*, 2018.

Desto komplexare blir den museala belysningen av vardagsföremål i Iman Issas *Heritage Studies #5* (2015), som består av en blyertspenna i aluminium jämte en textskylt som beskriver ett väsensskilt arkeologiskt föremål. Issas verk rör sig in och ut ur historiska och fiktitiva sammanhang, på ett sätt som vecklar ihop konstens olika rumsligheter och går på tvären mot monumentet och museets traditionella högtidlighållande av det förflutna. Inne på museet visas också bröderna Quays montagefilm *In Absentia* (2000), där det historiografiska motivet går igen i närbilder på grafomaniskt brevskrivande. Till otakten i Karlheinz Stockhausens musik förvandlar en kvinnlig mentalpatient tecknen till ogenomträngliga blyertsblock.

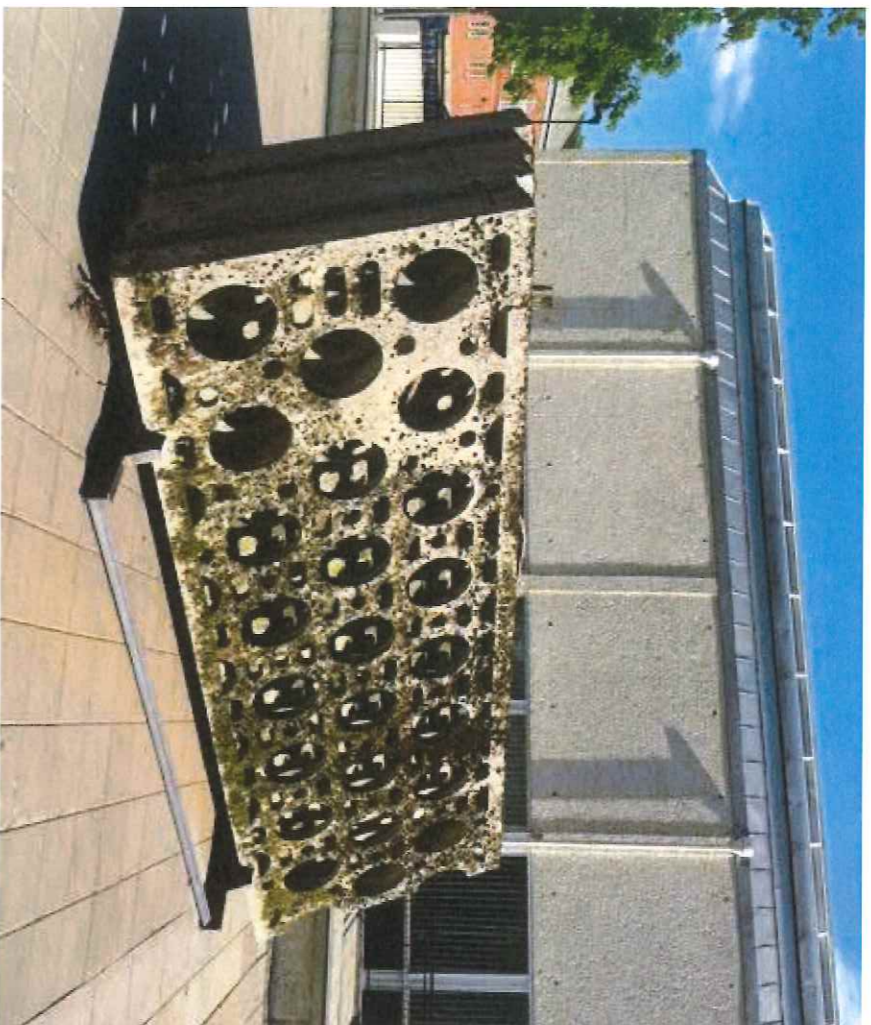
Konformistiskt högtidlighållande ifrågasätts även i Johan Thurfjells antimonument i form av två bronsgjutna träpinnar som bildar ett kors nedstucket i rabatten utanför Caroli kyrka. Medan Issa genom att utelägna sitt namn leker med institutionsrösten, så tycks den sakrala framtningen hos Thurfjells bero på korsets förespeglade anonymitet. Närmare kulturhuset ställer Børre Sæthre ut den mossbeklädda futuristiska betongfasaden från Borås rivna Tempovaruhus. De massiva blocken har hämtats från den intilliggande skogen där de stått i 30 år – ungefär sedan den socialdemokratiska välfärdsstaten började nedmonteras – och bidrar till att konkretisera den oklara förlust som markeras av Thurfjells enkla intervention. Genom att blixtbelysa en förfluten framtidbild framstår Sæthres betongblock som ett av biennalens mer subtilt humoristiska inslag. Det har en historisk tyngd vars otyplighet skiljer sig från satiren och det absurda.

Simon Mullan, *Monument for the Common*, 2014.

Medan Sæthre låter en förskjuten arkitektur återuppstå arbetar Chiara Bugatti istället med väggips som hon har färglagt enligt vetenskapliga data om universums entropi. Små rosa och gula block är uppställda på gatussten och skumgummi, men har också pulveriserats och lagts i linjer likt drömda rum som när som helst kan suddas ut från museets stengolv. De små gesterna ställs mot Nathalie Djurbergs och Hans Bergs skulptur i form av en banan vars skal blottar en ädelstensprydd fallos som låter maktens symbolik slå tillbaka mot sig själv. I detta sammanhang framstår den kosmiska dimensionen hos Bugatti inte bara som prydligt åskådliggörande utan även som en bisarr uppgörelse med minimalismen som ett manligt kodat formspråk.

De nedskärningar som hotar samtidskonstens exponering av konventionellt meningslösa aktiviteter och föremål kommer att ske med hänvisning till att marknaden klarar av att värdera konst på ett för allmänheten relevant sätt. Att utställningen i detta läge griper tillbaka på den antimonumentala skulpturens uppgörelse med nationalism och maktspjelningar i det offentliga rummet genererar en angelägen kritisk resonans, både i relation till biennalens historia och som ett utkast till hur samtidskonsten kan användas i ett framtida kulturpolitiskt klimat. Utställningen är som bäst när den förvränger förhållandet mellan det privata och heliga, det fabricerade och funna, det allvarliga och lätt samma. Genom att framhålla det absurda i såväl konst som vardag, liksom i galleriets exponering av föremål, påvisar biennalen att även offentliga konstverk måste upprätta autonomi i ett särskild slags uppmärksamhet.

Børre Sævihe, *Tempo Modules* 1960–2018, 2018.

FALLOSSYMBOL. Natalie Djurberg och Hans Berg, *Worship* (Plantain in Diamonds) har dekorerats med safirer som för att förföljliga den patriarkala maktens fåfånga, skriver Johannes Björk.

Humoristiska monument

Borås internationella skulpturbiennal har tagit sitt namn från den flinande katten i Alice i underlandet. Johannes Björk ser en utställning som vill vara en skrattspegel mot världen men frågar sig om humoristisk konst ens är möjlig i vår tid.

SKULPTUR

BORÅS INTERNATIONELLA SKULPTURBIENNAL

A Grim without a Cat

Borås
T o m 23/9

Av alla de underliga saker som händer Alice i underlandet är det sästskilt en sak som har kommit att dröja sig kvar i vårt kollektiva medvetande. Jag tänker på den passage där Alice möter en Cheshire-katt, vars kroppsdelar en efter en försvinner tills det art bara ett stort

flin återstår. Scenens ursprungligen surrealistiska impuls har överlevt sin tid och har sedan dess dykt upp lite varstans. För filosofen Gilles Deleuze blev smilet en påminnelse om de operosliga krafter som bebod världen och kan visa på oupptäckta mångfåder. Och för knappt ett decennium sedan blev katten ett drogomaniskt YouTube-fenomen som fick bildsättra Dirty South-rapparna Three 6 Mafia:s klassiska låt *Smokin' on da dirt*. För att ta två vikt skilda exempel.

Nu har flinet också fått ge namn

åt den sjätte upplagan av Borås

internationella skulpturbiennal *A Grim without a cat*. Utställningen är curerad av Power Ekroth som vill använda smilet som en bild för konstens som skrattspegel i den värld som tenderar att bli alltmer överklig i sina absurda och nedslående politiska vändningar. Det är inte på ett enkelt vis sammanföras med det surrealistiska, och är väl av hävd en rätt humorbefriad konst med alla kungar och imponanta män som ständigt ska peka med

hela ku... förhå, jag menar handen.

Det är i denna kontext som Nathalie Djurbergs och Hans Bergs skulptur *Worship* (*Plantain in diamonds*) tycks införas i biennalen: en fallös i form av en sklad banan (hej Andy Warhol) har dekorerats med safirer som för att förföljliga den patriarkala maktens fåfånga.

DET HUMORISTISKA ELEMENTET ge-

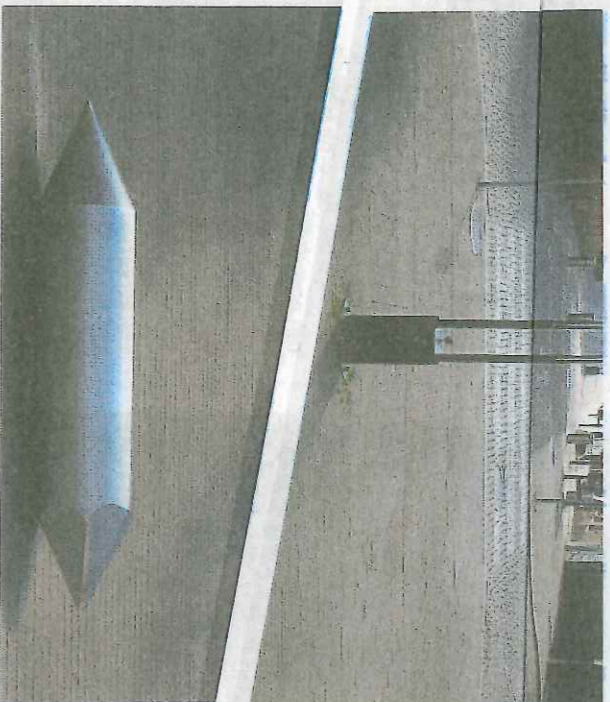
nomsyrar också Christian Jankowskis video *Heavy weight history*, i vilken det polska landslaget i tyngdlyftning med varierad framgång försöker lyfta en rad monument, entusiastiskt kommenterar av en sportkommentator. Historien är baktung och rör sig ogärna. Enklare då att gå i cirklar, likt de båda männen i Hasssan Khans Beckette-inspirerade video *The slapper and the cap of invisibility*, som är avundsjuka på varandras ägodelar och i ett slag

fördelningspolitisk fars blir osynliga för varandra och till slut talar helt olika språk.

A grim without a cat består alltså inte bara av regelrätta skulpturer, utan jobbar med ett utvidgat skulpturbegrepp. Även om jag hävdar att det snarare rör sig om ett infindande, eftersom redan existerande konstformer som video och fotografi införivas i biennalen snarare än vecklas ut i skulpturens form. Säkrlar jag något från den skulpturala traditionens utveckling under de senaste åren är det de tillfälliga skulpturer som på ett omedelbart vis formas av mänskliga kroppar, som hos tidigare Göteborgs-aktuelle Alexandra Pirici.

Kent skulpturala objekt saknas dock inte, även om de här fyller en annan funktion än monumentets makt demonstration. Ursatthet och vrede är snarare ledorden. Det förra

Kulturchefer: Björn Werner 031-62 47 96, Idé- och kritikredaktör: Victoria Greve 031-62 49 40 • E-post: kultur@gp.se

IMAN HISSA, Heritage Studios #5.

Bild: HENRIK BRUNNSKÄRD

SIMON MULLAN, Monument For The Common.

Det vänder plötsligt som på en enkrona

DIRIGENT **ORKESTRA**
GÖTEBORG WIND ORCHESTRA
MALLEUSINCUS
Kronhuset, Göteborg, fredag 25/5
Niklas Willén dirigerar
Johan Bridger och Patrick Raab, slagverk
El Salón México, Theatron, Savannah, aria ur Goldbergsvariationerna, Symbhonic Dances ur West Side Story.

Kanske var det vårmens fel. Men fredagens konsert med Göteborg Wind Orchestra ledda av Niklas Willén fick en lite halvdan start. Den inleddes med *El Salón México* som Aaron Copland skrev på go-talet efter att ha besökt landet flera gånger. Stycket är baserat på fyra mexikanska sånger och är ett av Coplands mest omtyckta verk, även om vissa ansett det vara skrivet lite väl mycket ur en turists ögon. Ett roligt läval, men tung och trög i framförandet.

MEN PLÖTSLIGT VÄNDER det som på en enkrona. In kommer slagverksduon Malleusincus, bestående av Johan Bridger och Patrick Raab, för att tillsammans med GWO framföra *Theatron*, ett dramatiskt och förföriskt verk av tonsättaren Tobias Broström (själv slagverkare). Vem hade kunnat tro att marimba och blåsorkester passade så bra ihop. Bridger och Raabs kokande spel, mot GWO:s vibrerande klanger, gör sig riktigt bra tillsammans i detta spännande verk.

CARL MAGNUS JULIUSSON
kultur@gp.se

Över samtiden

Frågan är om inte
förskjutningen från
det humoristiska
via det absurda
till det allvarliga
är ett adekvat
förhållningssätt
för vår tid?

i Johan Thurfjells minimala gravsättning av vad som skulle kunna vara ett husdjur i ett undagömt hörn bakom Caroli kyrka, där sannolikt mer än en nattsvaddare gjort senare i Simon Mullans enorma monolit av badrumskakel som placeras precis utanför entrén till vad som idag blivit förhatliga kontrollinstanser. Försättningskassan och Arbetsförmedlingen. Mullan sägs jobba utifrån "en idé om konstnären som proletar", men frågan är om det inte är ett annat slags arbete som synliggörs utanför arbetslinjens båda grindstoppar: den informella arbetskraft som står för en inte obetydlig del av renoveringarna i de svenska hemmen och som inte ens har rätt till de sociala försäkringarna.

med att fungera som en skratrspegel mot verkligheten, men att detta samtidigt är dess styrka. För frågan är om inte förskjutningen från det humoristiska via det absurda till det allvarliga är ett adekvat förhållningssätt för vår tid? Om inte det huvudlösa flinet bytt plats och funktion? Är det inte politiken som som under valåret har kommit att bli just ett huvudlöst flin riktat mot den samhällsstruktur som den i sitt rasistiska delirium allt mer avlägsnar sig från? Under sådana omständigheter är kanske inte en humoristisk konst ens möjlig.

Johannes Björk
Kulturskrivare

SAMMANTAGET SKULLE JAG nog vilja hävda att biennalen misslyckas

BLAS. Robin Rydqvist, trumpejare i Göteborg Wind Orchestra.

Bild: PRESS